

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ
НЫЗЫЛ ХОРААЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХОРААЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1956
АПРЕЛЬ
12
ЧЕТВЕРГ
№ 76 (3529)
Өртөө 20 коп.

М. Эргеп. — Бизимиздин башкы кисти-
туулукта (2 арын).
Ц. Степанян. — Коммунизм дөшт дем-
селдин улау чагай программасы (2 — 3
арындары).
Д. Нуулар. — Авторларнын шулуке-
риге холбаштыр (3 арын).
А. Васильев. — Болкоотта улау күш
(3 арын).
Совет-кылат чаа дутрудаларга Пе-
лиге ат салганы (4 арын).

А. П. Милославский. — Пейзаж, тативона
(4 арын).
А. И. Милославский. — МАР-га болгони (4
арын).
ССРЭ-нин болгаш МАР-нын арылына
экономикага харылааларын улам мыйа
бизимиздин (4 арын).
Тайбынын Бүгү-дөстөгү Чөвүлелин
сөссиле (4 арын).
Г. М. Маленков. — Англиядан уушкени
(4 арын).

ДЕПУТАТТАР СОНГУКЧУЛАР МУРКУНГА ОТЧЕДУН БЭЭР ХҮЛЭЭЛГЕЛИГ

СЭЭП-нин төөтүзү ХХ съездин бистин
Төрөөн чуртувуска коммунизм тургузууш-
кунун кайтамчыктыг улау сорулгала-
рын амылап кылган. Ол сорулгаларын
амыларга боттандаларнын керөөне
Советтерин депутаттарын илепейли
болгаш нацисттерин улам мыйа бедир-
ин партия негеп турар.

Совет Эвилелин Коммунист партия-
зынын Төп Комитетин амылынын ду-
гайында СЭЭП ТБ-нын Бирги Секретары
эп Н. С. Хрущевтун отчөт илепкенинде
мында дээн: «Советтерин амыл-чоруду-
лазында улау четпестер, харын чамыкта
Совет Конституцияда бердуген нормалар
чиккестер болгаш дутрунерепа шуу
хажыр чорутар бар болуп турарын дем-
делесе чогуур. Чижээ, депутаттар сонгу-
чуларын муркунга отчөдун бээр хүлээл-
гелиг деп чүе билингир болгай. Мыйа
турбузе, сөөлү чылдарда Советтерин де-
путаттары болгаш күсөкчи комитеттери
чоннуң муркунга чүе таварылга болуп,
кол тургулазында, ээлчегил сонгула
кампалямын-ола холбаштыр отчөттарын
кылар шын эвес практика чер-черде тур-
густуган. Советтин депутат алаа көр-
гүсөн идегиле шымыктырбас болза, сон-
гукчулар ону дөдир кылгыртуп ал болуп
деп Конституцияда он мыйа көргөн. Сон-
гукчуларын илепейли шымыктырбас
депутаттарга бо негелдени херегеп турар
уртугу эвес».

Устүне айтканы мыйа шак мыйа
четпестер бистин областың чер-чер Совет-
теринин депутаттарын амыл-чоруду-
лазынын практикасында бар болуп тур-
ар. Бу дугайына тодаргай чиккестерин
көртүзү болуп.

1956 чылдын бирги кварталында об-
ласть, районнар, хоорайлар болгаш кээзе
Советтерин депутаттарын 26,4 хуузу
боттарынын депутат хүлээлгелеринин бол-
гаш Советтер амылынын дугайында сон-
гукчулар муркунга отчөттарын бергениер.
Он иштине область Советинин депутат-
тары 31,9, районнар Советтеринин 33,0,
Бизил хоорай Советинин 67,0, районнар
чагыралыг хоорайлар Советтеринин 25,0,
кээзе Советтерин депутаттары чүе 20,0
хуузу ээлеп турар.

Улут-Хел район Советинин депутат-
тарын эп Горей (МТС директору), эп
Евсиков («УПА-нын 25 чылы» совхозтун
директору), Шукова (район эмнегезинин
кээр эмчиси) 1955 чылдын дутрулуна
болгаш бо чылдын өзгениден бээр сонгу-
чулар муркунга чангыс улаа билин отчөт-
тарын бербөөнер. Бо чиккест депутат-
тар область, районнар, хоорайлар Советте-
ринде эвөөш эвес.

Чижээ, Биз-Хел район Советинин 119
депутаттарын чүе алдым, Току район
Советинин 94 депутаттарын улу,
Өвүр район Советинин 102 депутаттарын
чангыс, Чаа-Хел район Советинин
100 депутаттарын чангыс чыл өзгени-
ден бээр отчөттарын сонгукчуларга иле-
тээ. Бо чылдын март айда Бизил хоорай
Советинин уускумуну инициативасын-
биле депутат эп Балынын сонгуктан округ-
гунуң сонгукчуларынга хоорай Советинин
ажылынын дугайында отчөт илепкел кы-
ларын шийитиреэн. Шын уурун алыр
болза ол отчөтү хоорай Советинин де-
путат эп Бэди кылар хүлээлгелиг. Мичан-
мыжежон эп Бэди улау муркунга чүе
чугаалап шыдазынын дугайына ол болу
бузуреткен төлөдө, отчөтү эске орутка
сонгуктан депутат эп Бленкова кылган,
э ол округтан сонгуктан депутат эп Бэди
аваа аалчы болуп хуралга олурушкан
бооран эске санал бербөөн. Шак
мынды чүе ат кадалаан депутат амыл-
чы чоннарын илепейли калчар-лаа кү-
селеп шыдаас.

Совет депутат — улустуң айычмын.
Депутаттар сонгуктуган округтарын
аайы-биле сонгукчулар муркунга отчөт-
тарын бээр хүлээлгелиг.

Депутаттар боттарынын отчөттарын бол-
гаш бөсөлөрүн чорутарга сонгукчуларга
совет хоойлуларын, Совет Эвилелинин
иштин, аштыгы политиказын, амыл-
агы болгаш кулутга туртуушкунун
тааламын-биле эелчегил сорулгаларын эки
таймырлар, ону амыларга боттаны-
рынын амыл чоннарын мобилизастар
хүлээлгелиг.

Депутаттарын бүгү амыл-чорудула-
рын чедишкенин уназын — оларын амыл
массалар-биле чарылбас
тууш харылаагы болурун. Мичанга
депутат бүгү массаларын унч кыя-
гелгил диннаар, чүе массаларын өөрдүр
эвес, харын массалары өөрнөр, олар-
биле харылаанын бижылаар керек.

Депутаттар улустун илепейли уназын,
боттарынын хүлээлгелерин улустун му-
рунга аларын-биле күсөдир болгаш
сонгукчуларын муркунга харысалга-
зын каажар-лаа утуп болбас узурут.

Совет депутат — улустуң айычмын.
Депутаттар сонгуктуган округтарын
аайы-биле сонгукчулар муркунга отчөт-
тарын бээр хүлээлгелиг.

Депутаттар боттарынын отчөттарын бол-
гаш бөсөлөрүн чорутарга сонгукчуларга
совет хоойлуларын, Совет Эвилелинин
иштин, аштыгы политиказын, амыл-
агы болгаш кулутга туртуушкунун
тааламын-биле эелчегил сорулгаларын эки
таймырлар, ону амыларга боттаны-
рынын амыл чоннарын мобилизастар
хүлээлгелиг.

Депутаттарын бүгү амыл-чорудула-
рын чедишкенин уназын — оларын амыл
массалар-биле чарылбас
тууш харылаагы болурун. Мичанга
депутат бүгү массаларын унч кыя-
гелгил диннаар, чүе массаларын өөрдүр
эвес, харын массалары өөрнөр, олар-
биле харылаанын бижылаар керек.

Депутаттар улустун илепейли уназын,
боттарынын хүлээлгелерин улустун му-
рунга аларын-биле күсөдир болгаш
сонгукчуларын муркунга харысалга-
зын каажар-лаа утуп болбас узурут.

Совет депутат — улустуң айычмын.
Депутаттар сонгуктуган округтарын
аайы-биле сонгукчулар муркунга отчөт-
тарын бээр хүлээлгелиг.

Депутаттар боттарынын отчөттарын бол-
гаш бөсөлөрүн чорутарга сонгукчуларга
совет хоойлуларын, Совет Эвилелинин
иштин, аштыгы политиказын, амыл-
агы болгаш кулутга туртуушкунун
тааламын-биле эелчегил сорулгаларын эки
таймырлар, ону амыларга боттаны-
рынын амыл чоннарын мобилизастар
хүлээлгелиг.

Депутаттарын бүгү амыл-чорудула-
рын чедишкенин уназын — оларын амыл
массалар-биле чарылбас
тууш харылаагы болурун. Мичанга
депутат бүгү массаларын унч кыя-
гелгил диннаар, чүе массаларын өөрдүр
эвес, харын массалары өөрнөр, олар-
биле харылаанын бижылаар керек.

Депутаттар улустун илепейли уназын,
боттарынын хүлээлгелерин улустун му-
рунга аларын-биле күсөдир болгаш
сонгукчуларын муркунга харысалга-
зын каажар-лаа утуп болбас узурут.

Комсомол Төп Комитетинин V Пленуму

Бо чылдын апрель 5—6 хүнеринде
комсомол Төп Комитетинин пленуму болуп
эрткен. Пленумун амылына комсомол
обкомдарын, крайкомдарын, эилел-
дешкен республикаларын ЛКСМ ТБ-ла-
рын секретарларын, Совет Армиянын
болгаш Шериг-Далай Флотунун комсомол
ажылдакчыларын кырышкен. Пленум Со-
вет Эвилелин Коммунист партия-
зынын ХХ съездинин шийтирлер-биле
холбаштыр комсомол организацияларын
сорулгаларын чугаалапкан. Бо айтыр-
тын талазы-биле ВЛКСМ ТБ-нын сек-
ретары эп А. Н. Шелепин илепкел кылган.

Пленумун кырышкылары, Совет Эви-
лелин Коммунист партиязынын ХХ
съездинин шийтирлерин улау күсө-
ханыншы-биле чүлүтүтүп, ону ууру-
тула болуп болгаш хажы чокка күсө-
дир деп хүлээп алган.

СЭЭП-нин ХХ съездинин материалда-
рын аныктарга калба-биле таймыр-
ларын хандырын ВЛКСМ ТБ-нын Пле-
нуму комсомол организацияларынга хү-
лөөтөн. Комсомол организацияларын Ком-
мунист партияга догандыр совет ая-
кыларын улам-на сырый ээлдээр.

СЭЭП-нин ХХ съездинин салган төөтүзү
сорулгаларын күсөдир дөшт демиселге
анык патриоттарын күштерин дөдүр
хүлээлгелиг.

Анык салгакчыларын кижизилге-
зиче партиянын съездинин салганы
улау кичөөтү болза, амыл-агы болгаш
кулутга туртуушкунуна комсомолчу-
ларын болгаш аныктарын улам-на иле-
пейли кырышкыларын, аныктар-биле бү-
гү кижизилге амыл экижидерин ком-
сомол организацияларынга хүлөөтөн деп
чүеин Пленум айткан.

Пленум партиянын съездинин комсо-
мол амылын шүгүчтүгезин мырнын
ийинин деп хүлээп алган. Комсомол ор-
ганизацияларын амыл-чорудулазында,
ылангы оларын иле-ажишкылыг
ажылында улау четпестер бар. Комсомол
организацияларын аныктарын практикага
хереке болган чок-ла холбаштырын бил-
бес, дитириг анык амыл резолю-
тар чорутар-биле, байыраашын бол-
гаш шуугашын-биле болуп турарлар.
Ол-лаа, эске-лаа четпестер комсомолду
ажыл-чорудулазынга багай сазыларын
көртүзү турар.

Бо четпестер шийтирлгил чалыла-
ныч боттарынын күежинишкенин улаа-
дыр кылар комсомол органи-ацияларын
Пленум кылгырткан. Комсомол органи-
ацияларын он чугула сорулгалы — амыл
беш чыл панын, бирги ээлчеге 1956
чылын ооналызын бүдүргө болгаш ту-
лук бурзугун чедишкенин күсөдир
дөшт демиселге анык амылчыларын
болгаш инженер-техниктиг амыл-ажи-
ларын чогалдыкын инициативанын бол-
гаш илепейли улап баштаар болуп.
Улам мыйа техниктиг дөшмелге дөшт, кү-
ш-ажылын бүдүрүчүлүгү бейдир дөшт,
бүдүргө анык-шөөрин болгаш көрүм-
чүрүм тургузар дөшт аныктарын
массалыг кижизилгенин комсомол органи-
ацияларын калбартып ужурут. Бүдүргө
техниктиг өөрдүргө аныктарын
кырышкыларын талазы-биле С. Орджони-
кидзе аттыг Уралмашавотуң комсомол
организациязынын амылын дутула-
зын амылдарын Пленум сүмөзөн.

Братск гидроэлектростанциянын болгаш
атомук электростанцияларын тууш ту-
гузынын улау амыл-агынын улау
ужу-дузалыг барымдаада, ол объек-
тилерин туугуларга комсомолдун шөө-
терин Пленум чарлаан.

Украинанын комсомол организацияла-
рынга чаа шахталарын, Кременчуктун,
Днепропетровсктин гидроэлектростан-
циянын, Сонгу Донец — Донбасс каналын

турарына хамаарыштыр

Белжикобританиянын чазанын чала-
нын бугулар Н. А. Булганинын болгаш
Н. С. Хрущевтун Англияга ам баар деп
турарынын дугайында мыйадыр дилегин
совет хамаатылар солуннар редакцияларын-
га болгаш СЭТА-га кырып турар.

Бүдүрүлгил барымдааларын СЭТА-га
билинин турар болза, совет ууруту-
ларын Англияга баарын апрель 18-те
деп болуп турар. Англия чазатын сава-
лаан программанын бугулар Н. А. Булганин
болгаш Н. С. Хрущев Англияга барган
үеинде англия чазатын уурутуларын
болгаш Великобританиянын политиктиг
ажылдакчыларын-биле ужуражышкыларын
болгаш бөсөлөр кылар алар. Н. А.
Булганин болгаш Н. С. Хрущев Лондондан
ангыда Харуала, Оксфорд, Эдинбург,
Бирмингем болгаш эске-лаа чамды хоорай-
ларга баа баары билингир. Совет
уурутуларын ылангыда атомук эөөлгө
өөрнөр талазы-биле төп болуп Харуалага,
Бирмингемга брита улетуп армарызын,
Марке хазанын шериг-агаар күштеринин
базанынга баары көрдүгөн.

Совет уурутуларын Англиядан
уну чорутары апрель 27-те төлө-
лүгөн.

Н. А. Булганинын болгаш Н. С. Хру-
щевтун Англияга ам чорутуп деп турары-
биле холбаштыр оларын амыла албан
чериленген. Хей-нтийн организацияларын
рында болгаш тус-тос англия хамааты-
ларын хей чагаалар келген. Совет ууру-
туларын Англияга келген уеинде чам-
ды заводтар, фабрикаларга, албан чер-
леринге чораш баарын болгаш тус-тос
англия хамаатылар-биле ужуражырын ол
чагааларга күсөп турар. ССЭР-нин Вели-
кобританияда ачкын Я. А. Малинни дин-
наарын бугулар алдыр, мынды аныктыг
хей чагаалар совет экин чөринге баа
кырген.

Бо айтыр талазы-биле боттарынын
савалян чугаалап бээр дилегин СЭТА-нын
корреспондентин Н. А. Булганиндан бол-
гаш Н. С. Хрущевтан дээсөн.

Оларын-биле ужуражып деп күсөп ту-
рар ол англия хамаатыларын күсөдир
ини орун-биле билин турар деп олар
дынактанар.

Чазатын баштыкчыларын-биле болгаш
Великобританиянын хей-нтийн ажила-
кчыларын-биле ам болуп деп турар чуга-
лажышкыларга чугула ужуру-узын со-
вет уурутулар чалып турар болгаш
ол-ла уеде бүдүргөдөргө болгаш албан
черлеринде ажилап турар бөдүн кижил-
дер-биле ужуражырын олар күсөп турар,

чүе дөргө мынды ужуражышкыларын
англи болгаш совет улустун аразында
найыралдыг харылааларын бижыларын
чон-чугула араларын бирөөн кыл-
дыр көрүп турар.

Совет уурутуларын Англияга баа-
зынын программанын англия талаан чо-
галып кылган. Совет уурутуларын
Англияга келеринин программанын
эп баштайгы төлөмдөргөдөргө албан-
жаалдыг кижилер-биле бөсөлөр-биле
чөргөдир, улетурун амыл-бүрү бүдү-
ргөдир, албан черлерин болгаш турту-
гун кээзе амыл-агы районнарын, он иш-
тинде Шотландияда болгаш Уэльсте бүдү-
ргөдирин өөрүн англия тааа баа көрүп
турган.

Англиянын амылдарын амыл-бүрү
таалазын-биле эки таныжып алыр дээр
болза, оларын Англияга турар хууразын
2 хонук улазынын күсөдир Н. А.
Булганин болгаш Н. С. Хрущев илереген.
Англиянын ууруту ажилакчыларын-биле
чугаалажышкыларын элөөн тодаргай,
алаш чокка чорутар арганы баа ол
мыйа хей-хей бүдүргөдөргө болгаш
албан черлеринде мынган Шотландияга
болгаш Уэльсте баар арганы оларга бээр
аар дөргөн баа көргөн. Мынды болза-
лаа, совет уурутуларын Англияга ту-

марксизм-ленинги теориянын, политикти
экономикаын болгаш тодаргай экономика-
нын өөрнөргө оларын калба-биле ха-
ра тулар, В. И. Лениннин амылдарын
болгаш амыл-чорудулазын комсомолчу-
ларын болгаш аныктарын өөрнөр
калба-биле организастар ужурут.

Буржуаз идеологиянын илерешкенин-
ри-биле, капитализмдин артышкыны-
ры-биле, калытын хууганнаар болгаш
аргалар дөшт мыйа шак мынды үй-ба-
лай чорутар-биле демисел күштелди-
рин, аныктарын дыштаналга шап-
тын организастарын дугайында улау
сатын сазырын комсомол организация-
ларынга Пленум хүлөөтөн.

Аныктар ортузунга күш-кулутура бол-
гаш спорттун массалыг амыл экижиде-
ри-биле массалыг чангыс болган спорттук
кечкестерин: часы болгаш күсүк чиле
атлетиканын просторын, хаа маргыла-
дааларын, гимнастика байырааларын
хей-биле чорутар керек. Күш-кулутура
болгаш спорт ажилаарын эки хей тургу-
зын дөшт ажилаарын комсомолдун аге, рай-
он болгаш хоорай организацияларын
аразынга организастарын сүмөзөн.

Комсомол организацияларын бот-
ты-ажилаарын, комсомол ажилаарын
бүтү-ле элөөлөргө инициативанын бүтү
кечкестер-биле көрүдүрүн, комсомол
комитеттерин ажилаарын активтерин
калба-биле хаара туларын өөргөж
чугулазын Пленум айткан. ВЛКСМ-нин
кежигин бүрүз болушун организастарын
ажилаарын болгаш ажилаарын
илепейли кырышкыларын чедишкы
алыр керек.

Комсомол болза, бистин чуртувуска ко-
мунизм тургузушкуну дөшт демиселге
Коммунист партиянын мыйа сонгаар-
лаа шымыч дуулажымын болуп дээрин
Совет Эвилелин Коммунист партия-
зынын Ленин Төп Комитетин ВЛКСМ
ТБ-нын Пленуму күртүткен.

«Москвага аныктарын болгаш сту-
денттерин VI Бүгү-дөстөгү фестивалын
белетээр болгаш ону чорутары-биле
холбаштыр комсомол организацияларын
ажылынын дугайында айтырып
ВЛКСМ ТБ-нын Пленуму чугаалапкан.
ВЛКСМ ТБ-нын секретары эп А. А. Рапи-
кин илепкел кылган.

Демократтыг аныктарын Бүгү-дөстөгү
Федерациянын шийтирлгил бугулар 1957
чылын июль 28-тен август 11-ге чедишкы
бистин Төрөөн чуртувустун найысалам —
Советтага тайбын болгаш найырал дөшт
аныктарын болгаш студенттерин VI
Бүгү-дөстөгү фестивалын болуп эртер. Фе-
стивал болза, бүгү чурттарын тайбын
болгаш эп эки келер үе дөшт демисел
турар анык салгакчыларын өөрнү-
лүг байырамын болуп.

Москвага болуп фестивал совет анык-
тарын эске чурттарын аныктарын-биле
найыралдыг харылааларын улам мыйа
бизимиздин, бүгү дөстөгүн олар-
зынын болгаш кыстарын аразынга
кайы-кайыны билир чоруту бижы-
ларынга чаа калба аргаларын бээр.

Москвага аныктарын болгаш сту-
денттерин Бүгү-дөстөгү фестивалын чорут-
тар чорук совет аныктары, комсомол
улау хүлээлгени болгаш харылаанын
оонап турар деп Пленум оонап дем-
делээн. Комсомол организацияларын фе-
стивалга белеткелди аныктар ортузунга бү-
гү кижизилге ажилаарын кырышкыны
улау-биле, күш-ажылын чаа-чаа, чедиш-
кылар-биле демделээр ужурут.

ВЛКСМ ТБ-нын Пленуму бо айтыр-
нын талазы-биле Совет Эвилелин олар-
дынга болгаш кыстарын ажилаарын
хүлээп алган.

ВЛКСМ ТБ-нын Пленуму организастыг
айтырларын баа көргөн.

ССРЭ-ниң Дөөди Сөвединиң Президиумунда

ССРЭ-нин Дөөди Сөвединиң Президиуму эп Павел Павлович Лобанову оон эске
ажылы илепкенинде холбаштыр ССЭР-нин Министрлер Чөвүлелин Даргазын
Оралачыны хүлээлгелерден хостан.

ССРЭ-нин Дөөди Сөвединиң Президиуму эп Владимир Владимирович Мацневичи
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелин Даргазын Оралачынына томулаан.

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелинде

Бүгү-эвилелин В. И. Ленин аттыг Бөдө амыл-агы академиязынын прези-
дентин хүлээлгелерин хостар дугайында эп Трофим Денисович Лысенковун дилээн
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелин хандырган.

Бүгү-эвилелин В. И. Ленин аттыг Бөдө амыл-агы академиязынын прези-
дентинге эп Павел Павлович Лобанову бидылаан.

ССРЭ-ниң Даштыкы Херектер

Индий-Бидат талазы-биле Женева чөвүлө хураалын ийи даргаларын ужу-
ражышкыларын дугайында айтырыгын талазы-биле Даштыкы Херектер Ми-
нистерствозунун апрель 6-да совет парламента чаратынган нотасын холбаштыр
Великобританиянын чазак эч чокук хүнеринде мынды ужуражышкыларын чорутар
дугайында Совет чазатын саналын хүлээп ал турарын дынапкан. Великобрита-
ниянын чазак даштыкы херектер талазы-биле күрүне министри лорд Реддинг
Женева чөвүлө хураалын даргаларын бирөөсү болуп Великобританиянын Даш-
тыкы херектер министринин өмүсөинден чугаалажышкыларга кырышкы-биле
төлөүлгөн.

А. А. Громикоун болгаш лорд Реддингтин аразында баштайгы ужуражыш-
кын апрель 11-де болуп.

Индий-Бидат талазы-биле Женева чөвүлө хураалын ийи даргаларын ужу-
ражышкыларын дугайында айтырыгын талазы-биле Даштыкы Херектер Ми-
нистерствозунун апрель 6-да совет парламента чаратынган нотасын холбаштыр
Великобританиянын чазак эч чокук хүнеринде мынды ужуражышкыларын чорутар
дугайында Совет чазатын саналын хүлээп ал турарын дынапкан. Великобрита-
ниянын чазак даштыкы херектер талазы-биле күрүне министри лорд Реддинг
Женева чөвүлө хураалын даргаларын бирөөсү болуп Великобританиянын Даш-
тыкы херектер министринин өмүсөинден чугаалажышкыларга кырышкы-биле
төлөүлгөн.

А. А. Громикоун болгаш лорд Реддингтин аразында баштайгы ужуражыш-
кын апрель 11-де болуп.

Кызылдың башкы институтунда

Башкы институтунун коридорунда чүү-
бүрү көргүзүп материалдарын дагызган. Ол
көргүзүп материалдарынын арасында
СЭПР-нин узус ажил-аттын хөгжүдөр
галазы-биле алдыгы беш чыл паянынын
галазы-биле СЭКР-нин XX съезизинин

Директиваларының кол-кол сан. көргүзүгүчүлөрү улагуу союуураалды болдуруп туруп.
«Адыны беш чыда Совет Тымба» деп көргүзүгүчү адыны беш чыда бистинь об-
ласка боттаныр ажил-агый болгаш куа-
тура талазы-биле кол-кол хемчеглерин
көргүтсепи жичээгтейин бодунче даара
тууап туруп.

Институттабын чынын 126 анык башкы-
нары белектер гүлдүр. Оларын ийити
чурун база делген көргүсүн. Оң-
агыла «Совет башкы», «Вокс», «Литера-
тур», «Старт» деп хава содунын
сөөлгү дугааларын студенттер уат со-
нуургал-биле номчун туура. Хава соду-
нар институттун, оон студенттеринин
амыдыралын көскүзү-биле чуугаал ту-
рун.

ЛИТЕРАТУРА БӨЛҮМҮ

Литература башкызы эш В. Барцевичи-
ниң үдүртүлгүзү-биле институтта лите-
ратура бөлүмү ачылал турар. Оор-
чымын дүргүзүлгүзү литература кез-
дертер ээзон өш удаа болгулаан. Оң ки-
ниде Ю. Ковзегетин, С. Есенинни
шүдүктүгери база Гранинниң «Дилекчи-
пер» деп романына холбаштырган кез-
дер база болгулаан.

Ам үеде студентилеринин аразында литература конкучуа чоруп турар. Конкучуа Д. Дырытк, С. Сандю болгаш К. Буулаалар баштайгы шүдүктөрүн кыргынерлер. С. Сандю болгаш Д. Дырытк озарына шүдүктери институттун хана солуннарында учуп турар.

ХОСТУГ КЕЖЭЗЛЕРДЕ

Студентилер хостуг кежээлерде группар аайы-бүе коллективтин-бүе кынолар болгаш шилер көөрүн организастааны-бүе хостуг кежээлери кылын турар.

Сөөгү гүде «Воттаган күзөл», «Персонаддыг херек», «Хайран бот», «Топкен хува», «Чалганаар» болгаш есе-даа шилерини студентилер коллективтин-бүе

Чоокку үеде дыл болгаш литература

М. ЗРҒҒП.

Тракторист эш Сигыр-оолдун ууртулгазында 35 колхозчулар бар.

ИПН-ТАЛ. (Телефон-биле). Шагаан-Арны МТС-тин Жданов аттыг колхозто механикаторлары штык базарышыккынын улам катталганышан, чажик тарымын апрель 10-да база эгелей берген.

Тракторист эш Танпо хүнүң ийгижартымында 3 саялка кожуга-биле 12 гевтарда кымзаткысы тораан. Апрель 11-де эш Сувакын база чаштырып эгелээн, оон башкарганы трактор 3 саялалар кожуга-биле.

ы беш чылда чүгле күш-ажылдын ниц улустарында-даа у
үлүүн бедиткенинтен бозни үлет- болур.

ийн шийтгэлээр арганы бистин партиа-
да бериин туур эвес, харин амьт үеийн
уудастар арайзандаг хөгжүдээийн өйү
кегел теоретиктг болшн полйтикитг
айтыргаларын — ийн системаларын
жожа-хөлбө турарынч дугайнда, амты
өзө дайшларын чайдал булуурну
аргалын дугайнда, анги-ангы чут-
таргын социализмө шилчиргын хевэр-
лерин дугайнда айтыргаларын чаа
бөү-блө туугузу, дидм шийтгэрээр
арганы берген. Марксизм-ленинизмдн
дедилш дивес принциптерин үндэслөлө
партия нийтлөл хөгжүдээийн өйү кегел
хөгжөдөөринө бүтн дүшүрт амь-
дыралдн ол чутуза айтыргаларын
чаа шийтирч берген.

Ийн системаларын жожа-хөлбө туурп
булуурну идеазын эн бштай В. И.
Ленин иди үнүгөрн болшн үндэслөлө.
Ол амьдыралч идея социализмтг рево-
люциянчн ленинчи теориязындн, түс-түс

Чукурттарына капиталисттик системдэн жүзүп бадарынын анга-ангы уеуэтерин дугайында Ленинни өөрөдөкинден төсөтөлүп турар болгун Совет республиканын баштайгы чыдарычда бадыткаашкыны алган. Хамазаты дайынчык уеуеине иттич болгаш дашкыны контрреволюцияны чыгача шапканы хөгзүп турар социалисттик тургузууну тиянтиверсе күзүн көргүсөк. Капиталисттик чурттарынч багырычыгы бөуэтеринин тура-сорукудан болгаш күзөл-бадалындаа хамазыга чоька капиталисттик бөтүпү туруп чугулу. Совет күрөүенч дөгөнүп турар чооруун барымдаалан көөр аларган, о күрө-биле экономиктин, ачыл-илчп болгаш политиктин харылаазарын чоорту тургузуп турган.

Бот-бөтөрүннч аразынга тайбың болуп байыралдын чурттаар күзөлдү бөгү улуустарын үндөин эрге-ажыктарына дүтүпүп турар о таарыччалык хөөн бодал-биле чөрөшөтүр имперялыгыч чурттарын толарай бөуэтеринин ортуунда социалисттик системдин маане эгдигин

Авторларның шүлүктөрүнө холбаштыр

Амьдырал — чогаалчынын эң-не онза-лап чыгуу көргөзүчү чыгуу болуп. Амьдыралдык буртунга сайыралын кайы хире шыа көргөсүн болуп, кичин чечен чогаал уузт ууелит, номчуучуларга бийдин-гир, сонугуранчыг болуп. Амьдыралдын үе-үеде онзагай болушунунарын тып көрү болгаш өөрөнчир ооң хөгжүдөсүнүн оруктарын тола, уран чечен аргалар-биле чыгуу көргөзүчү чогаалчынын кол сорулгазы болуп.

Эртемин, техниканын сайыралын, културанын чедишкенин база бой-дустун байдаларын чыгуу көргөзүчү болууа олар амьдыралдын аны-бүрү көстүшүмүнө-дир деп билген турар учураг бис. Банын-даа теманы шилип айтканда мында эң-не кол, долгуз-биле көргөзүчү чыгуу кижилер, оларын амьдыралы болай. Амьдыралын шыа көргөзүчү бой-дустун аны-бүрү хевирлерин (казын, чаракын, ажык-дузанын) амьдыралга хол-баштыр көргөзүчү уузт дуузын. Банын-даа болушуну амьдырал-биле сырый ха-рыкчалыг, оң көргөзүчү дэни-ле амьды-ралдын бир көстүшүмүн көргөзүчү о. Бичангам кижилерин амьдыралы ли-тературалг чурмалдарын кол чыгуу бо-луп.

Оңу бүтү талазы-биле көргөзүчү чогаалчы ханы бодалар, уран-чечен аргалар, чечен байлак дым керек. Бо бүтүгү чогаалчы ажык-чорудулашын дуржулашын чыны, оңу дилээр, тыпар сайыралдыр хулаалыг. Бичангам моюн алаанга чыгаалар деп турарымыс авторларын эң-не өрөктөгү чыгуу оларын чогаал талазы-биле билигдерин, дуржу-галарын көчүгү аныкандан чыны, мерге-жиң эгелээни деп санаа чыгы болас.

«Шы» солунун редакциясыга элөөн хей анык авторларын шүлүктөрүн, басы-налары киргизген. Оларын колхозчу амьдыралын, ынакшылын, кижизилегин, амьдыралда четпестерин дугайында бол-гаш оон-даа өскө темаларга хулаал болуп.

Анык автор эш Юдеш-оолдун бижээс басыларын солун болгаш оңу бижиринин мергешини тып турар деп демдегезе чо-гуур. «Чыкыс болгаш сайлык» деп басын-га чараш хевирин болгаш чыгыш түгүм-чүлөгү. Инда мастанынчыларын, болу-гун амьдыралын чегенчиг багыч билим-стерини шооткан. Оң-биле чегелеш-тир чыгуу богуштун бодалар, а даартагы-нын оруун билбес кижилерин чыкыскаын дүрү-хевир-биле көргөсүн.

База болуп бодалар, хоозун суугаазын-ныг кижилер дугайында кыска өткүдү-биле «Хе» деп чыгууде бижээ. Оңу автор басын деп алаан. Оңу хемчээ-даа, түрүгү-даа талазы-биле алырга басын деп алап болас, а эпиграммалар деп ала-за чогуур. Моон алырга эш Юдеш-оол чогаалдарын аразында ылагаларын четче билбесин херечалып турар. Оң талазы-биле өөрөнчир чыгуу Юдеш-оолга эвес, өскө-лерге-даа сүмелээр чыгуу.

Эштер М. Салчак, А. Долчаа оларын басыларын элөөн чедишкенин. Иыды болза-даа «Хомут биле терге» (М. Салчак) деп «басынганга» хамаары-мыр: басынган кижилерин дүрү-хевирин диги амьтынар болгаш өзү чүвелер хевир-леринде ойлу чыгуу көргөсүн болуп. Бо «басынган» кижилер азын-чаны илер-егинейи өт-сеп бооттары авторун диги-жидге аргазын хергелээни-биле шүтүм-чүк кылыскаар хон чүткү бар болуп тур-ар. Импералисттик реакция делегейин ийги дайыннын чыдарында фашисттик агрессорларын холу-биле Совет Эвилелин чок кылырн орадашын турган. Херек кырында ол чорук сыр дедир болган. Фа-шисттик Германия чыла шаптырган. Со-вет Эвилели биле Кыдатка баштаган де-легейин социалисттик лагер туруп тур-ар, чер бөрүмүзүндө дөвөсүзүмүн 25 ажык хуузу, бистин планетавыстын чо-нуун 35 хуузу хаара түдүп турар бол-гаш делегейин үлөтүр продукциянын 30 хуузу берип турар чаз-чаа чурттар капиталисттик делегейден адырын үнөт.

Бичангам чаз чыгуу чүд дээр болза, социализм делегей системасы болу бер-чеге, тилкиттерге күш апарганында деп чүвени бистин дайыннарымыс билин хулап көрүп турарлар. Иыды байдалар турда: ийи системаларын тайбын кожа-хелбө турары азы чаз дайын деп ийи аргалар барын сөздө айткан. Уаустарын байыралында болгаш байы-байыныга ду-заазырында үндөсүлүгүн социализм-нин бузууга дайын мырынай херек чок болуп турар, социализм болза, төөгү та-лазы-биле чаз болгаш деди нийтелип тур-гуу болуп, бичангам делегейин эконо-мидиг чарыжынын аргазы-биле капита-лизм туулуга чедир чыгаалок тилээр-да. Иыды төлөдө ийи системаларын тайбын кожа-хелбө турары дээр демисел совет даштыгы политикаын кол шүтүмү болуп.

Ийи системаларын тайбын кожа-хел-бө турарын айтыр-биле эвес айты-рыг — бо үеде дайынарын чалаалып болурун дугайында айтырүгү тулуш ха-рыкчалыг.

В. И. Ленин болза, империализмни алыс шынарын ажылы илереткеш, дай-ныннын экономикаын чыдааганын көргөсүн. Монополист алысашкан туруп турда чаз дайынарын айымын кезеде турар. Оң дөндүш дивес принци-птерге үндөсүлүгүн Коммунисттик пар-тиянын политикаын болза, бистин чурту-вустун камгалаар күжүн бүгү хемчег-лер-биле бижылаарын. Четпестик Бүштерини мобилизастыг беледин бол-гаш серемчиледин бедиринче улап-ган туруп турар.

Тайбыга ынакшылыг чаз чыгуугу чыгуу илеретип турар. Бичангам олар басын дивейи шүлүк диме эки, оң хевир-биле таарышмак болуп турар. Эт-сепин карастаас чыгуу хунде ажылаарын болар колхозчуларын шүтүмчүлөин ажык-агынын экижидерини бир оруун шыа көргөсүндө болган-дыр.

Эш Долчаанын «Морук» деп басын-ганда дүмөсүг кижилерге уулу маса-ны димесин көргөсүн. Иыды болза-даа ол өрөктөгү теманы эчизинге чедирин шыдаан. Оң мындыг сөстөрүн кар-рестинер:

«Аннар апаз адааргааштын Айтырыг, хол көдүртүшпез. «Дүгү-ле чүү болуп ийик» — деп Дүгү, мында чыгуу дымган. Иычала-даа Морук деп ая Бичан барбас болуп ийик».

Мааза хамаарыштыр мындыг айтыр-лар бар: «арагыч кижиге кым адаарга-рыл?», чыгуу «айтырыг хол көдүртүш-пез!», «Дүгү-ле чүү чыгуу ийик» деп до-мактыг утказы чү?

Анык автор Х. Серезин «Бөстүр көр сен» деп шүлүк каларын кыска оол-дун ынакшаанын илереткен, апыртыг шүлүк.

«Аж дээрле шолбанар дег Ажык чагай карастарын Ажын-сарыг сөп өтүр Ала-чыгаар чайпап кээр-дир» деп бо олурулар чараш, тодаргай чурмалын илереткен. Оң-биле калы ол шүлүкте канын-даа тола-көсүк амьдырал көргө-сүмүн, билимнес, оңу илеретип шыда-вас сөстөр-биле долдуган.

Оон кыай эш Долчаанын «Бай-ла тай-гам», эш Серезин «Колхозчу чаз» деп шүлүктөрдө темалар шыа эвес көр-гөсүмүн. Бай-Тайганын бойдузуну каз-чаракын мактавышкан, мында амьдыралды көргөзүчү орадашкан-даа бол-за колхозчу суугуру амьдыралды көргө-зүчүлөин оңуна «кышкын аймак маса чоңум» деп олуруда эрги кышкын амьдыралды көргөсүн. Бо чорук амьдыралын хөгжүдөсүнүн авторун чынып калганын херечалып, амьдыралын хажы-ды, оң дүгүгүн ырааны ол болуру билидин турар.

«Колхозчу чаз» деп шүлүктө автор-нун бодаларын системасы үрелген. Авторун талазын ала-даа ажылаары негетинин турар. Чогаалды каш катат эткен тулум оң шынары экижир. Совет шүлүгүлөин үндөсүлөк В. В. Маяков-ский шүлүктөрүн он ийи, он үш катар-ае кылып чорашын үлөтүр болуп. Эш Серезин «Хүн-даа дынкан», «Бизанчаг» деп шүлүктөрдө амьдыралын адырын бодалар, нийти чурмалдар, амьдырал-биле харылаа чок болушунунарын бижиткен. «Бизанчаг» деп шүлүктө эштер автор мактамышын, алдаржы-дымын көргөсүн, чогуу бизанчынын кылган ажылы көзүбейн турар.

База эш Долчаанын «Ол — партия» деп шүлүгүндө номчуучу партия деп чүд дээрин билеп ап шыдаас. Партиянын амьдыралын, оң ажык-чорудулазы көр-гөсүмүн, чевен сөстөргү болгаш чо-гуу болуу-биле бижиткен. С. Дегерин «Совет Тывам», В. Порбу-Самбурун «Ужур армия», С. Бөрөгөн «Инаа дүштүг» деп шүлүктөрү үстүдө шүлүк шыдаа болуу-да амьдыралдан ырап турар.

Ийи-чангыс кижилерге идеалист чү-дүр чорук партияны амьдыралын ленинчи нормалары-биле мырынай түш-пес. Кижилерин чогаалчы индиги-вазын бооткан турар, партиянын улуру-чу ролин болгаш ууус масалар-нын тургузучу ажык-чорудулазын ку-дугу турар кижилерин меделерине идеализм оң негетеринини бүрүн уууктарынын өргөжө чыгуузынче СЭКП-нин XX съездин онза кичээгенин салган.

Ийи-чангыс кижилерге кедергей чүдүр чорук партия организациаларын иде-ологтуу ажылын байлагы таарыма чок саздарын чедирген. Идеологтуу ажылын амьдыралдан хоорук чоругуна шынгын шүтүмчүлөи таарыштырган, СЭКП бистин пропагандысты болгаш агитациысты коммунизмни мате-риал-бүдүрүлгөи баззын тургузарын со-рулаары-биле, ажылы чоңуң комму-нист меделерини өздөсү-биле ханы холбаштырарын, марксизм-ленин-измни чогаалчыны утказынча өжөңнүг догматын болгаш хоозун шөжө-жө чорукту төдүрүлгөи өргөжө чыгуузын айткан.

Практика биле теориянын болгаш те-ория-биле практиканын ханы болгаш үз-бөс харылаанын бузууга үндөсүлө чуртта идеологтуу ажыды күштөдире-рин, оңу коммунист нийтиледин че-лишкенин тургузуга чыгыртын болу-гун калдарындан партия негет тур-ар.

Совет Эвилелин Коммунист партия-зынын чаз программанын белеткээр ду-гайында СЭКП-нин XX съездин шийтир хулап алган. Программанын чаз теле-ли болза, төөгүгү дуржулга үндөс-лөш чогаалчы хөгжү турар мар-ксизм-ленинчи теориянын кол-кол чүд-дөрүн барымдаалан чогаатынган турар.

Ленинниниң тутууну ала-биле, ууус масаларын чогаалчы идеалист ор-ганизастап башкарышкан, оларын со-циалист меделерин чыгыш чокка кө-дүрүшкөн, Коммунист партия совет улуусу коммунизмни тилгелээниче иде-ологтуу чорутуп ора.

Ц. СТЕПАНЯН.

Чаз эгелен чоруту Д. Ондарын «Белен тур», «Кежээки суурда», О. Дегер-оолдун «Колхозчу кыс», А. Ховалыгын «Ажы-кыс хундүлөи», Д. Достак-оолдун «Билет солаан», О. Даныш-Белетин «Ча-гай кежээ» деп шүлүктөрүн кол чеге-зи теманы четче көргөзүп шыдаанын, уран-чечен аргаларын ховары баз ды-лынчы чевени болуп турар.

«Белен тур» деп шүлүктө күш-ажы-лың чагай түндөлдөр илеретинмен. «Кежээки суурда», «Чагай кежээ», «Кол-хозчу кыс» деп шүлүктөр үркөк болуш-куннар-биле долдуган, оларын хемчээли улагып, шыа эвес дөндөгөлөр-биле бижиткен. «Билет солаан», «Ажыкыс хундүлөи» деп шүлүктөр кылыра бодал-дар-биле болгаш чевен дым-биле көргө-сүмүн.

Моон кандыг түндөлдөрүн үндүрүп бо-лур! Авторларын темалар шилип ал-ганында, бодал-сагыштын чыскаал чур-малда, уран-чечен аргаларын хергелээ-ниде хей анык четпестер бар. Чыгуу-да теманы шилип алган, оңу экин эртер түркөк болушунунарын долдуган, чурмалын төндүгүнө четпейн баар чо-руктар хей. Дөндөгөлөр шыа эвес ажы-кыскаын турар. Ийелгү утка талазы-биле турму эвес шүлүктөр хей. Бо чүд-дөр кижин бүрүгүдө эвес, агыш-агыш авторларда чамдык таарышмаалар көстүп турар.

Үстүдө демдегелетин чүдүлдөрүн ала-ды авторларын шүтүгүндө дымды байыдар дээр оларын демиселини көм-баш айттыр чыгуу. Чогаал ажылында эң-не кол чегезе дым болуру билигин. Авторларын литературалыг дымнын че-веннен уран-чечен чурмалдар чогуу болуу хевирин албайн турар. Шүлүктө-дө орфораттыг чыгылар, бижик демекте-рин хергелеп билбес чорук чоңуң аба.

Ол шүлүктө ритм сагызын, ажык үнөрин таарыштырарын эвеш эес. Ол чорук шүлүк тургузугуна дүрүмүн билбесинде болуп турары чыгаалок. «Совет Тывам» деп шүлүктө дүжаамак олуруда ажык үнөрини саны дег эес. Иыды чорук алаа чогаалдыраа бергезе болгай. Ол четпестерин чала-дырында «Литература дугайында» деп эр-те-ш-инчиге институтун үндүргөн номун ажылаары чыгуу.

Дүндөнде үстүдө көргөсүн шүлүк-тер, басыларда амьдыралды шыа чур-гулаан азы шыа көргөзүчү чыгуу-лар хей. Ол анык авторларын үнелг талазын-дыр. Оларын нийти четпесте-рин үш кол кезекке чарып болуп: амьды-ралды эки билбес, литературанын уран-чечен аргаларын ажылап билбес болгаш дымнын чевени болуп. Амьды-ралдын богуштун көргөсү-даа, даарта-гынын четче көргөзүп алазы, дөндөгө-лөрүн, метафораларын, диги-жидгелерин хергелеп билбес, дымнын илеретип бай-даларын тып ажылап шыдаанын ол шүлүктө тодаргай.

Бичангам амьдыралын шыа билеп өөрөнчир, оңу чуртууруна уран-чечен аргаларын хергелээниче, дымдын шеве-рин, илеретип байлактарын ажылаа-рында мергештир анык авторларга онза чыгуу.

Д. КУУЛАР.

Кызылдың үлөтүр бүдүрүлгө-ринде май мурунун социалист чарыжы улам калбарып турар. Бүдү-рүлгөлерин коллективтери май муру-нун күш-ажык чөдөгөнө кирип, бедиткен чаз-чаз хулаалгелерин ап турар.

Бо хүнере Кызылдың тө авто-септелге мастерскаянын коллек-тивиниң ажылынын баса -ла бе-дик бүдүрүлгөү ажылап турар-лар. Чижээ, моторист эш В. Минько автомашинаны септелгенин талазы-биле бүдүрүлгө планын үргүчү 150 хуу чедир күсүлүп турар. Ол кол-лективте эш Минько шыамак ажы-кыскаын саны улам өзүп турар.

Чурукта: моторист эш В. Минько-нун шимчедиктин калпанынын таваан хонтоп турары.

Фото С. Феоктистову.

Тудуг ажылыңче кичээңгей салыр

Барын-Хемчик районун «Ленин оруу» колхозун суугу чыл келген тулум-на өзүп турар. Эрткен ажык-агы чыны-да школа, интернат, кижин эмгелгез, кол-хоз конторын, хлөб бижыра чер, клуб болгаш элөөн хей чуртталга бажынарын-нын тулуун доозуп, ажылаа кириген. Бо чыныг эгизинде бээр чынар бажык болгаш уругар асынын тулуун кыла-ган.

Иычала-даа ажылаа кириген чурт-талга бажынарын пекказы, кышмак, кыдакызын чок, дөвөсүлө долгалдыр херметтенген. Колхоз баштаар чери, кежээ Совет тудуг ажылынын теминин дүрдөтпешкан, ажылы шынарын эки-жидип, бажынарын чедир кылган ажы-лаа кижиринче кичээңгей салбайн тур-ар. Колхоз туулуун кылып турар-даа, ажылаа кирибайн турар. Суугу но-гаалчыдып, мыа олурут талазы-биле колхозчулар ортузунда тайлыр ажылы чорутуумайн турар.

Тудугу чедир кылган ажылаа киж-ир, шынарын бедир дээр демиселди күштөдир херек.

Н. ТЫРЫН-НАРА.

Колхозта улуг күш

Биров аттыг колхоз Сүт-Хал району мурнакчы колхозтарын бээрэн. Инда мал ажылы, ажык-агынын кол алыры болуп турар. Эрткен чыны мал өстүрү-рини планын бүгү чүзүмн айы-биле ажык күсүткен. Мал ажылында 1955 чылда 602 муң рубль орулган алган.

Колхозтуу ажык-агынын хөгжүлгө-ринге партия организациаларын башкарычы ролю кыска. Инда — 33 коммуни-стер бар. Олар артылын кижигинери болуп дескиндир сырый каттыштырган болгаш нийтинин ажык-агынын бижы-лаар дээр демиселче оларын сору киирип турарлар. Партия организациа (сек-ретары эш Бачыр-оол) коммунистерин бүдүрүлгөи бүгү чыгуу участктарын-ла, а оларын хей нурууну мал ажы-лында таарыштыр тургускан.

Хүректг деп черде сүт-бараан фер-мазында партия кижигүн эш Адым-оол ажылап турар. Ол коммунист фермага сүт продуктуларын шыа үчедип тур-гускан, сагыла-чурмуу бижылаан.

Коммунист эш Доржу 1951 чылдан бээр өшкү каларын келген. 1955 чылда Доржу 344 өштүлөрдөн (оң шитинде 160 өштү төрөөн) 161 аныларын доруктурт өс-түргөн. Оон каларган өштүлери анылап өгөдөн, төртүгүн аныларын шүтүгүн камгалап алган.

Хойжу коммунист эш Дин-Бара дүк кырып алырын планын ажык күсүт-кен. 1955 чылда болууга бижылаан 224 хой буртугун 1 кг 600 г дүк азыр планын тургаш, ортумаа-биле 1 кг 900 г дүк алган.

Мал ажылында партия кижигүнери эштер Сержин, Севиль, Чарык-Бара, Делерма болгаш өскө-дөр ажаллап турар. Коммунист эш Бокуй-оол хоу-нун ийги бижитканын үш чылда үдүртүп турар. Ол бригаданын кижигүнери эрткен чыны гектардан 10 центнер тараа азыр тургаш, ортумаа-биле 11 центнери ал-ган. Ол бригаданы колхоз бүдүрүлгөи дым хей мурнакчыларын өзүп үнөт. Пар-ти-организациа болууну ажылы чорудар-ла ол мурнакчыларга даянып турар, чижээ, партия кижигүн эес колхозчу эш Чадан-оол эрткен чыны 42 гектар шөдүң гектар буртугунде 23 центнер тарааны алган.

Ол бригада ам чыкы тарылгага белет-кедин дооскан. Узениннери аргылап, ховарнап дооскан, үнүштүгүн хынал көргөн. Кукурузанын бедик дүжүдүн хан-дыр дээр, ол кукурузаны тарымр шөдө 300 тараа элети дөкөн.

Ол бригаданын ажылында улуг четпес-тер база бар. Кежээ ажык-агынын ма-ни чепестерин септелгенин жокулаткан. Сутгарыла бузанын септелгенин кууру чорутуузында чыны кылыр уругу та-варышкан. Сутгарыла бузанын септел-генине мыа болгаш дээр чүдөдөр белет-кэн.

Тудуг ажылы колхоз бүдүрүлгө-ринде чуртаа учустан болуп турар. Иыды болза-даа колхоз эрткен чыны тудуг ажылы-рын планын чыгуу 82 хуу күсүткен. Чуртталганын чыгыс аай хевирин 17 аки бажынарын тудуг планын тургаш чыгуу 6 бажы кылган, оларын кырыш-ларын билин чок. Кууру мал кажазарын септелгени дым бергелеп турган, оңу пар-тия хулаалына тургузуп чыгаалашкан, рарар.

Мал ажылында четпестерни узуткаар

Барын-Хемчик районун «Ленин оруу» колхозу эрткен чыны кышта-лаашкыга багай белеткен. Чаз кажаз-лар тудар болгаш эрти кажазлар септөр план күсүткенин, малдын массалыг чо-даашкынын үзүндө хергелээр мал че-менин белеткени өй-шанаа чоруткан. Оң түндөнде өйдөшкенин баштай-гы айларында төртүгүн чаш малдан 70 баш мал өзүп хоран.

Оодаашкын үзүндө төртүр малдарын болгаш төртүгүн чаш малды хайла-рап көр талазы-биле зоотехниктиг хем-чегер чоруткан. Чүд дээр, төртүр четкен болгаш чаз төртүгүн чаш мал-дар кижир таарышкыч оран-сава чок. Нешиден чарган бызааларын ажалла-кыргалгын багай тургустунган, чаз тө-ртүгүн хаван оолдарын хемчегер чөм чедишпес, ситен читер аларган анык, ху-раганнаа бээр ногаан чымыл ситен чок.

Малчынар малын ажалла-кыргал-гезин экижидип тургаш, оң баш саны өстүр талазы-биле кыдыр-лаа хемчегер албайн турар. Калдарчылар эштер Лопсан, Бузас оларын кодаанында малдын хо-рамчыны улу болуп турла-ла колхоз баштаар чери, партия эге организациа калдыр-лаа хемчег албайн турар.

Ам түдүктөп оолд турар шээр малга немештир апрель, май айларда чыгы,

А. ВАСИЛЬЕВ.

С. СЮРЮН.

Эртин районун «Коммунизмче оруу» кежээ ажык-агы артынын мал өчкөн эш Сырат, зоотехник эш Еремина, ферма эргелекчиси эш Шойкулач олар сарык-тын ажаллашкын кичээңгей салбайн тур-ар. Сарыктын оодаашкынын калдыг ажалла-кыргалгези эки түндөндө болу-рун амдыга чедир өөрөнчир көрбө.

Артынын сарыктарын чер оларлап, чер хонуп чорутур хевээр. Сарык далаг чегре таарык мал түрүжө, далагзе үн-дүрү, оларын ажалла калгын таарыштырбайн турарында бо чыны бы-заалар сарыктардан 11 сарык ара сал-ган.

Сарык ажылыне кичээңгейи салып, оң өздөсүн болгаш продуктуу чоруту бедир дээр демиселди күштөдир херек.

С. БАНЧЫН.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнаткан болза, зоотехник эш Матвеевтин ажи-лында четпестер турган, чыгы малдын ажаллашкын ситен салбайн, чыгыч-ларга арга-сүмө бербей турганы дээр эш Матвеев административ талазы-биле хемчег хулаалган. Колхоза зоотехниктиг ажыды экижидер талазы-биле хемчег-лери ап турар.

Райукомуну редакцияга дымнат

Совет-кыдат чаа дугуржулгаларга Пекингте ат салганы

ПЕКИН. Мурунда чарымган совет-кыдат дугуржулгалар бугуар туттунуу турар 156 объекттерге неместир 55 чаа улеттүр бугурулгелеринин тутушкунуу кертүтүр турар улеттүрүн чамык алырларын кертүрүнгө Совет Эвилелин Кыдат Улус Республикага дузалачык кертүзөр дугайында дугуржулгалар болгаш Лянь-жондан Антогайга чедир демир оруу тутушкунуу дугайында база ол оруу-биле 1960 чылда дугуржулгаларга орган-вастаар дугайында дугуржулгалар Кыдат Улус Республиканын Күртүе Чөвүлелинин

Улуу залына апрель 7-де Пекингте ат салганын. Дугуржулгаларга ат салганнар: Совет Чазактын төрөттеринин биле — ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян болгаш Кыдат Улус Республиканын Чазактын төрөттеринин биле — Кыдат Улус Республиканын Күртүе Чөвүлелинин Премьерини Оралакчызы Ли Фу-чунь. Дугуржулгаларга ат салып турар үеде совет талалдан олуршканнар: Убоек ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Ш. Р. Рашидов, ССРЭ-нин Кыдат

Улус Республикага Элчини П. Ф. Юдин, экономиктиг харылаалар херектеринин талалы-биле кол өргөлдүн начальнигини Оралакчызы П. А. Малетин болгаш еске-даа кижилер. Дугуржулгаларга ат салып турар үеде кыдат талалдан олуршканнар: Кыдат Улус Республиканын Күртүе Чөвүлелинин Премьерини Чжоу Эн-лай, премьерини Оралакчызы Чань Юнь, Пин Дэ-хуай, Дэн Сяо-пин, Дэн Лун-хуэй, Хэ Луя, Улан-бу, Ли Сянь-нинь болгаш БУР-нун күртүенин еске-даа амылгалары. (СЭТА).

А. И. Микояннын Пекинден үнүкени

ПЕКИН, апрель 8. (СЭТА). ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян болгаш оңу үеде чоруур кижилер апрель 8-те Пекинден Улан-Баторго укуп үнүккен. Пекинин Барым талалы аэродромунга А. И. Микоян үнүккөн болза: КУР-нун Күртүе Чөвүлелинин Премьерини Чжоу Эн-лай, Премьерини Оралакчызы Чань Юнь, Пин Дэ-хуай, Дэн Сяо-пин, Ли Фу-чунь, Улус төрөттеринин Бүтү-кыдат хура-

алынын Довтамал комитетинин Даргазынын Оралакчызы Бинь Чжун-жу, Го Мо-жо, Пекин хоорайнын Улус комитетинин Даргазы Пин Чжунь, Камталалын күртүе комитетинин Даргазынын Оралакчызы Не Жун-чжунь болгаш Лун Юнь, Даштыкы херектер министрлинин Оралакчызы Чжан Вонь-тинь, база ол ышкыш Кыдаттын Компартиясынын ТБ-зынын уурттур амылгалары, демократтыг партияларын болгаш хей-нияти орган-

изацияларын төрөттеринин, культура амылгаларын, хей-ниятиг төрөттеринин. Узоннерин аразында ССРЭ-нин КУР-де элчини П. Ф. Юдин болгаш совет элчини Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян болгаш оңу үеде чоруур кижилер Пекинде турар элчин черлеринин баштык-лары болгаш еске-даа дипломаттыг амылгалары турган.

А. И. Микояннын МАР-га келгени

(Улан-Баторга митинг)

УЛАН-БАТОР, апрель 8. (СЭТА). Моол Арат Республиканын чазактын чалааны-биле ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян апрель 8-те эртен Улан-Баторга келди. Оон-биле Убоек ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Ш. Р. Рашидов болгаш А. И. Микоянны үшп чоруур кижилер келген.

Моол Арат Республиканын болгаш Совет Эвилелинин Күртүе тутары-биле шиметинген аэродромга А. И. Микоянны МАР-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Ю. Цеденбал, МАР-нун улустун Улуг Хуралынын Президиумунун Даргазы Ж. Самбу, Моолун Араттын Революциг партиясынын ТБ-нын Бирги Секретары Д. Дамба, МАРП ТБ-нын Политбюро кезигүүнери Д. Балжинням, Н. Лхамсурун, Б. Ширендуб, министрлер, МАР-нын Улустун Улуг Хуралынын депутаттары, хей-нияти организацияларын төрөттеринин, моол болгаш даштыкы журналистер укуп алган.

ССРЭ-ниң МАР-да элчини В. И. Писарев, КУР-нун МАР-да Элчини Хэ Ин, БУР-нун МАР-да элчини Хон Дон Чер аалчыларын база укуп алганнар.

10 шаа 30 минутта самолет көнүшкөн. МАРП-нын болгаш МАР-нын чазактын улустуулары совет аалчылар-биле мейлешкен, Уруглар аалчыларга чектер туускан. Ужудуушкан шалуге ССРЭ-ниң болгаш МАР-нын Күртүе Гимниери чагылааны турган. А. И. Микоян болгаш Ю. Цеденбал хүндүл танымын эрген.

Оон соонда А. И. Микоян болгаш Ю. Цеденбал машиналарга олуршкан. Хоорайга барган оруткун, кайы-лаа талаларында А. И. Микоянны болгаш еске-даа совет аалчылары моол байыскалдын чуртта-чылары өөрүшкү-биле байырап турган.

Машиналар Сүте-Батор аттыг шалге чоккушкан келген. Шал улус-биле догдан турган. Анда беже муң хире кижилер чыгылган.

А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов, Ю. Цеденбал, Ж. Самбу, Д. Дамба, МАРП ТБ-нын Политбюро кезигүүнери, ССРЭ-ниң МАР-да элчини В. И. Писарев болгаш ескелер-даа кийиле үе берген.

МАР-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Ю. Цеденбал чүе чутуулаан. Совет-моол бузулбас найрал дугайын, амылгаларын бүтү талаларында моол улустун чедикшиинеринин дугайын, совет улустун амы-дузма дузалачызынын дугайын ол чутуулаан.

Бүтү улустарын үндөин өрге-ажы-таргыга таарып турар болгаш бүтү делегейге тайбынны бижыларыныч болгаш улустар аразынын душтурат чорутун улам ынай кошкыларыныч, улустар аразынын байыралын болгаш кыды амылгаларын бүтү кечтер-биле хөгжүдөр болгаш бижыларынче улашкан Совет Эвилелинин тайбынга ылашкылыг политика-сын моол улус болгаш оң чааза бүтүрү-биле чүдүдүрүп, деткип турар. — деп Ю. Цеденбал чутуулаан.

Ю. Цеденбал болуун чутуузынын, түнел-инде моол болгаш совет улустарын азы-дузма бузулбас найралынын алдары көш йөрөөл салган.

Оон соонда А. И. Микоян сөс берген. Чүс-чүс чылдарга хондугай байдалын моол улус ажыг өртүшкан, социализмни оору-биле чедикшиинин чоруп олурары болгаш күчүгү социалистиг лагерге төлөтүг чери өздөн турары совет кижилерге өөрүшкүгү деп ол чутуулаан.

Моол улустун экономиктиг болгаш кул-турат амылгаларына үндөин ескерил-лер бистер парактарыныч-биле көрү ту-руушта-ла болуулаан: хоорайлар болгаш амылгалар суулар, туугу-ууг бугурулгелер

тургуштунган, Моол Арат Республиканын экономикасында улам ынай хөгжү-дөнгө ийг бээр, амы-дузма үш күрүс-лери — Совет Эвилелин, Моол Арат Рес-публиканын, Кыдат Улус Республиканын харылааштырып турар бирги чергенге моол демир оруу чуртту кижилер салдыган.

Моол Арат Республиканы амылгаларын чаагай чурттагалыг тыка берген, амылгаларын амы өскөн, на-ционал интеллигенция тургуштунган.

Моол улустун кызыкмаккай күш амыл-галарын чаагай чурттагалыг тыка берген, амылгаларын амы өскөн, на-ционал интеллигенция тургуштунган.

Моол улустун кызыкмаккай күш амыл-галарын чаагай чурттагалыг тыка берген, амылгаларын амы өскөн, на-ционал интеллигенция тургуштунган.

Ийн чурттуу аразында бузулбас най-рал болгаш экономиктиг база культу-руг сыйык кыды амылгалары улустарын чаагай чорутуу, бүтү делегейге тайбын-нын чаагай чорутуу моон солгаар-даа бижылар болгаш хөгжүдөр апар дээр дугайында ийгелди А. И. Микоян түнел-инде илереткен.

Ю. Цеденбалдын болгаш А. И. Микоян-нын чутууларын чымталарын диктиг амыл чыскашкыны-биле кыш улаа үе кирдинип турган.

УЛАН-БАТОР, апрель 8. (СЭТА). Моол Арат Республиканын бугу чедип келген ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян болгаш Убоек ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Ш. Р. Рашидов хунун дугуржула МАР-нын элчилери — Улан-Батордун амылгалары-биле та-нышканнар.

Аалчылар Чойбалсан аттыг күртүе уни-верситетинге, эл комбинатында болгаш улустур комбинатында чорашкан. Бөжө олар музыка-ши театрына концерт көр-гөннөр.

Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин сессиязынга

СТОПОЛДМ. (СЭТА). Тайбыннын Бүгү-делегей Чөвүлелинин сессиязын Эжен Поттонунуң харылааны-биле амылгаларын апрель 6-дагы кезинде хурамынга чепе-селенишкенини дүжүренин болгаш тайбын дөш демиселди, ол ышкыш тайбын талалачыларын шикчөөш-тинин амыл-чорудууларын айтыр-галарыга хамаарыштырган саналар үргүч-түлөө. Демократтыг амылгаларын Бүтү-делегей Федерациянын өмүзүндөн ол организациянын Кол секретары Жак Дея чүе чутуулаан. Амгы үеде амылгаларын бүтү делегей улуг ажырамылгалары, чиз-жө делегейин бүтү чурттарынын 30 муң оолдарын болгаш кыстарын кижилерин-биле 1957 чылда Москвага болур амылгаларын бүтү делегей фестивалы белегетилип турар деп ол дын-таткан. 1957 чылдын январы Париже «Тайбын талалачы кыстарын» угу-рамышкынын болуп эртер.

Швейцариянын тайбын талалачы-ларын өмүзүндөн чүе чутуулаан Бо-варнын медеглени болза, улустар аразы-нын душтурат чорутун чамды кош-кашкыны тургаж, чепселенишкени-нерин дүжүрени дөш, атомуг чепсести хоруглаары дөш демиселди күштөлдүр-гөткөк чутуула. Бистин кезелешкени-нерин үндөин болза, амы-бүрү үе-бозалыг кижилерин аразында бот-боттарын билич чорутуу болып болуп турар деп Боуар чутуулаан. Тайбыннын Бүтү-делегей Чөвүлели улустарын түнү болу берген.

Шампизин В. Джеймстик (Австрали) медеглени болза, атомуг болгаш термо-пролуг чепсести Ожум океанын райо-нарнында шыгаша чоруп Австрали-нин улустунга амылгаларын трактарыг болуп турар. Англиянын атомуг бомба-ларын Монте-Беллон районунга апрель-де шыгаша көөр, а Бикинин районунга во-доротуг бомбаны америкалар майда шы-гаша көөр деп турарлар деп ол дын-таткан. Джеймстик чутуулаан болза, Австрали-да тайбын талалачыларын атомуг болгаш водоротуг чепселерин шыгашаларын солгалары дөш демиселди калбарып ту-рулар. Атомуг дайыннын кыжынында улуг кийгиринин агаанга чуртта 350 муң ат салышкыныры чыгылган.

Хамаарышпас чорук дөш база империа-листтерин Чоокку Чөон түте чиме-нишкенинереге улуур нордан улустун де-ленишкенинереге улуур нордан улустун де-

ленишкенин дугайын парламентинин депу-тады Абдел Кадер Салех (Мордания) чутуулаан.

Бельгиянын сурагыг херөжөн кой-нишкени Изабелла Бажм тайбын тал-алачыларын шикчөөшкенин угу-рамын болгаш ролюн медеглөө Тай-бынга ылашкылыг бүтү-ле күштөрин калы амылгаларын калбарырында коондастап турар чепселерин ол база айтыган. Тайбынга ылашкылыг бүтү-ле күштөрин калы амылгаларын калбарырында коондастап турар чепселерин ол база айтыган. Тайбынга ылашкылыг бүтү-ле күштөрин калы амылгаларын калбарырында коондастап турар чепселерин ол база айтыган.

Араб чурттарын улустарын тайбын-че ийг күөл-чүтүлүгү дугайын Спиринин парламентинин депутаты Салех Ахил чутуулаан. Чепселенишкенин дүжүренин талалы-биле КНО-нун ала-мы комитетинин амылгаларын хамаарыш-тыр ораторун чутуулааны болза, чаз совет санал чепселенишкенин дүжүренин дугайында дугуржулгалар үндөин болуп шыгаар ийк.

Барым талалы улуг күртүелерин Чоокку Чөон түте политказын Салех Ахил буруу шапкан. Олар бо районга чаа-чаа шериг базаларын тургузуп, шеригин эрги базаларын калбарып, араб чурттарын шериг пахталарыныч, бирги өлөчөгө багдал пахталарыныч килерин оралдашып турарлар деп оратор медеглээн. Ийгелашкан, араб улустар тайбынын кү-зөн турар болгаш боттарын өрге-ажы-тарын шикчөөшкени-биле камгалаарлар деп ол медеглээн.

Француз адвокат Мишель Брюгье Фран-циинин премьер-министринин ийг үндү-рер: Германияны калбарырыныч орук чепселенишкенин бүтү-ниги болгаш контролдап дүжүренин таарыг чорутуу деп тешин дөткөөн. Чепселенишкени-нерин дүжүрени дугайында айтыр-галарын талалы-биле-ла, ол ышкыш Германиянын дугайында айтыр-галарын талалы-биле-ла дугуржула Франциянын болгаш Герма-ниянын хей-нияти санал-оонадарында ы-лаа хамаарыш деп Брюгье медеглээн.

Чалага бугуар сессияда олуржуп ту-руу француз профессор Жак Шатанье, Ян Мукларковский (Чехословакия), Чилинин парламент депутаты Аумада болгаш Изра-илин тайбын талалачыларын төрө-ттерин Майос олар база хуралга чүе чутуулаан, санал бергеннөр.

„Туапсе“ танкерин экипажынын кезигүүнери чорашан беш кижинин АКШ-тан Совет Эвилелинче чорупканы

НЬЮ-ПОРК, апрель 8. (СЭТА). Совет танкер „Туапсе“ экипажынын кезигүү-нери чорашан беш кижин — М. И. Шипин, Н. И. Ваганов, А. П. Ширин, В. Д. Рабенко, В. Лукашков Нью-Порктан Төрөн чуртунче, Совет Эвилелинче угу-дуп үнүккөннөр.

Танкер „Туапсе“ 1954 чылда чанкай-шичилерге дөртөч дү-биле туттурган деп чүе билидир. Совет танкерин кезигүү-неринин хей кезин Тайваньдан тө-рөн чуртунче элп келир аралыг бол-

ганнар. Экипаж кезигүү-неринин чамы-зын эртен чыгын Тайваньдан Каттык-кан Штаттарга чорудуушкан турган.

М. И. Шипин, Н. И. Ваганов, А. П. Ширин, В. Д. Рабенко, В. Лукашков Тө-рөн чуртунче элп чанарында аларга ду-залачык көргүзөр ийгелаш билдиришкени АКШ-та Совет элчин черинге кил-ген.

Апрель 7-де Нью-Поркта Совет колония Төрөн чуртунче элп чанар совет далай-жыларын чымы-биле үдөө.

Г. М. Маленковтун Англиядан үнүкени

ЛОНДОН. Совет энергетиктерин төрө-терин баштап чораш ССРЭ-ниң Министр-лер Чөвүлелинин Даргазынын Оралакчызы болгаш электростанцияларын министри Г. М. Маленков март 7-де «ТУ-104» деп реактивт совет пассажир самолет-биле Лондондан Совет Эвилелинче укуп чору-ула.

Лондондун аэродромунга Г. М. Мален-ковту Великобританиянын төп энергетика эргелешкин даргалы лорд Ситрин, ССРЭ-ниң Великобританияда элчини Я. А. Малин, элчин черинин болгаш ССРЭ-нин Салыг төрө чөвүн чарыскалгалыг амылгаларын, совет энергетиктеринин төрөттеринин кезигүүнери, амылгаларын даштыкы парлаганын, радиоун база кинороканын хей сангыг төрөттеринин үнүккөннөр. Г. М. Маленковтун чала-нын бугуар парлаганын төрөттеринин «ТУ-104» деп самолетту улуг конуурга-биле көргөннөр. Самолеттун конструкция-нын болгаш таарымчалыг чүдөлдөрүн олар магалып көргөннөр.

Г. М. Маленков аэродромга моон алаа-да медегледи кылган:

«Совет энергетиктеринин төрөттеринин Великобританияга чоруп турганынын түн-дөлдөр-биле бүтүн сеткал хангааныныч дугайын самолетта олуруттарынын муруну чарымында чутуулаар болаан мен. Улеттүрүг бугурулгелер черлери болгаш электростанциялар-биле таарымчалыг бистин угурамылгаларыныч болгаш беле-галарыныч, чурттуу дык хей районнар-га барып чорашканын өң-не ажыгыг бо-ган, ыччанган бо бүтү чүдүлөр бистин чурттарыныч аразында амылгаларын чутууларын улуг хөгжүдөргө болгаш техникаг дугуржулган солчурунда база бот-боттарын билич чорукта таарымчалыг сатыларын болур дөртөнгө ийгелаш турар бис.

Бистини мааа чыгыг, эвилел хүлээп алган дөш ханы өөрү чепселенишкенин аалчыларга хүндүлөөл Силерин чур-тууларын үнү чоруп тура ийгелаш, Ве-ликобританиянын улустунга чуректин ха-нымын байырым чедирип тур бис. Совет Эвилелин болгаш Великобританиянын байырым бугу улустарын аразында тай-бынны бижылаарын өрге-ажытарынга баран кылдыр өзү болгаш хөгжү-туруу. Байырым, эртен өнүкүтөр».

Г. М. Маленковтун Москвада элп келгени

Электри талалы-биле британ эргелешкин чалазын бугуар Англияга чораш совет энергетиктеринин төрөттерин баштап чораш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Оралакчызы Электростанциялар министри Г. М. Маленков апрель 7-де «ТУ-104» деп реактивт самолет-биле Лондондан Москвада элп келген.

(СЭТА).

Редактор Д. О. БСЭИ.

ССРЭ-ниң болгаш МАР-нын аразында экономиктиг харылааларын улам ыңай бижыгырышкыны

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). ССРЭ-ниң бол-гаш МАР-нын аразында экономиктиг харылааларын улам ыңай бижыгырышкыны айтыр-галарын талалы-биле Моол Арат Республиканын болгаш Совет Эвилелин чазактарын төрөттеринин аразында чутуулаашкыны сөүгү үеде Улан-Баторга болуп эртен. МАР-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Ю. Цеденбал болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелинин

Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян олар апрель 8-те Моол-Совет дингалыгыга ат салганын.

Дингалыгыга ат салып турда Моол талалдан олуршканнар болза: МАР-нын Улустун Улуг Хуралынын Президиумунун Даргазы Ж. Самбу, МАРП ТБ-нын Бирги Секретары Д. Дамба, МАР-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы Б. Ширендуб болгаш еске-даа

тускай албан кижилери. Совет талалдан олуршканнар болза: Убоек ССРЭ-ниң Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Ш. Р. Рашидов, ССРЭ-ниң МАР-ла болгаш Бүрүн эргелит Элчини В. И. Писарев, Элчин черинин чөвүлелин С. С. Дашыян.

Моол-Совет дингалыгынын текетиз моон алаанда парламентин:

дерикшиинери болгаш чинге шугуунуг шикчээр составы-биле кыды «Улан-Батор демир оруу» деп совет-моол аспе-ктерин ийгелаше шугу демир эгитишмес кылдыр ийгелаш бээр дугуржула чедип алынган. Оон аңгыда, Улан-Батор районунга суг заводу, азынчылыг 4 дөртөлөрүн тутуп кыл-дыр, чаа тулуп турар конитер фабрикаларга хергелер де-ришкенин бээр дугайында, суг ламчылаанын, канализацияны болгаш чымылгыны Улан-Батор хоорайга туу-рында, 6 машина-мал станцияларын туурагыга болгаш тех-никти деринте, ол ышкыш Моол Арат Республиканын де-вискээрине геологтук шикчелде амылгаларын кыды чору-рында дузалачы көргүзөр дугайында болгаш Моол Арат Рес-публиканын база Совет Эвилелинин аразында экономиктиг кыды харылааларын улам ыңай хөгжүдөр болгаш бижылаарын айтыр-галарын талалы-биле дугуржулгалар база чедип алынган.

Айтыгынган тулуг амылгаларын күтүсдеринге, ол ышкыш дерикшиинерин, тулуг механизминин болгаш еске-даа ма-терияларын тып алыргы ССРЭ-ниң чааза чингелешип байдалар-биле ууру хуусаалыг чазалын Моол Арат Рес-публиканын чазакта бээр.

А. И. Микояннын Улан-Батордан үнүкени

УЛАН-БАТОР. (СЭТА). ССРЭ-ниң Ми-нистрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Оралакчызы А. И. Микоян МАР-нын ча-зактын чалаанын бугуар Моол Арат Рес-публикага чоруп чораш, апрель 9-тун эртенде Москвада элп чыгышкан. Оон-биле кыды Убоек ССРЭ-ниң Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Ш. Р. Раши-дов болгаш Азиянын чурттарында А. И. Микоянны үеде чораш еске-даа кижилер база чорупканнар.

Совет аалчыларын үнүккөн болза: МАР-нын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Ю. Цеденбал, МАР-нын Улустун Улуг Ху-ралынын Президиумунун Даргазы Ж. Сам-бу, МАРП ТБ-нын Бирги секретары Д. Дамба, МАРП ТБ-нын Политбюро кезигүү-нери, МАР-нын министрлери, хей-ни-ти организацияларын төрөттеринин, моол болгаш даштыкы журналистер. Ми-коянны болгаш оон-биле кыды чораш кижилерин ССРЭ-ниң МАР-да Оңза бол-

гаш Бүрүн эргелит Элчини В. И. Писарев, совет элчин черинин амылгалары, КУР-нун МАР-да элчини Хэ Ин, КУР-нун МАР-да элчини Хон Дон Чер олар ба-уа элзээр.

ССРЭ-ниң болгаш МАР-нын күрүе тутары-биле аэродромун шикчээлээн турган. Совет Эвилелинин болгаш Моол Арат Республиканын күрүе гимнидерин күтүскен.

РЕДАКЦИЈНЫН АДРЕСИ: Кызыл, Шетинин кудучуу, бажы № 3 ТЕЛЕФОНАНЫ: редакторун 3—62, редакторун Оралакчызынын, шиктин информация кылдыгы — 3—88, харыскалгыг секретарыныч 4—98, партияг амылгалар, пропаганда, улеттүр болгаш транспорт, веде амылгалыг кижилеринин 3—68, культура болгаш амылгалар, чааа калдыктеринин база бухгалтерияныч 3—65.

Культура эргелешкин типография.